

Statistik 2020:06

Riskkapitalstatistik 2019 – venture capital

I den här rapporten redovisar Tillväxtanalys statistik över formella venture capital-investeringar i svenska portföljbolag år 2019. Dessa uppgick till 3,79 miljarder kronor. Statistiken är uppdelad på statliga riskkapitalfonder, svenska privata VC-fonder och utländska VC-fonder. Syftet med rapporten är att belysa omfattningen av och förändringarna inom riskkapitalinvesteringar i Sverige.

Dnr: 2020/29

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Studentplan 3, 831 40 Östersund

Telefon: 010 447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtanalys.se

För ytterligare information kontakta: Marcus Jernström

Telefon: 010-447 44 62

E-post: marcus.jernstrom@tillvaxtanalys.se

Förord

Tillväxtanalys har regeringens uppdrag att analysera och utvärdera statens insatser för att stärka Sveriges tillväxt och näringslivsutveckling. Syftet med den kunskap som vi utvecklar är att den ska användas för att effektivisera, ompröva och utveckla tillväxtpolitiken samt genomförandet av Agenda 2030. Vi utvecklar även metoder för att utvärdera och analysera svensk tillväxtpolitik.

Tillväxtanalys fick år 2013 i uppdrag att framställa och tillgängliggöra statistik över riskkapitalinvesteringar i Sverige. Som en del i detta uppdrag redovisar Tillväxtanalys statistik över formella venture capital-investeringar i svenska portföljbolag 2009–2019. Syftet är att belysa omfattningen och förändringarna inom riskkapitalinvesteringar i Sverige.

Rapporten bygger på datamaterial som tillhandahålls av Swedish Private Equity & Venture Capital Association, i huvudsak benämnt som SVCA, i samarbete med Invest Europé. Rapporten har utkommit årligen sedan 2014 (data för 2013). Denna rapport är skriven av Marcus Jernström, statistikansvarig och Torbjörn Danell, analytiker.

Ett varmt tack till Sten Tärnbro, analytiker vid SVCA som har bidragit med värdefulla inspel.

Östersund december 2020

Håkan Gadd, chef för avdelningen Infrastruktur och investeringar, Tillväxtanalys

Innehållsförteckning

Förord	2
Sammanfattning	5
VC-investeringarna i svenska portföljbolag minskade något jämfört med 2018	5
Minskade VC-investeringar under 2019 förklaras av markant minskade investeringar från utländska fonder	5
IKT och konsumentprodukter hetaste branscherna under 2019	5
Kraftigt minskade VC-investeringar i livsvetenskap under 2019	6
Ökade VC-investeringar i miljöteknik under 2019	6
40 procent av portföljbolagen mottog VC-investeringar för första gången	6
Fortsatt koncentration av riskkapitalet till storstadskommuner	6
Summary	7
1. Inledning	9
1.1 Disposition	9
2. Statistik över VC-investeringar	10
2.1 Investeringsvolym, 2009-2019	10
2.1.1 VC-investeringarna minskat något jämfört med 2018	10
2.2 Fondgruppernas investeringsmönster, 2009-2019	10
2.2.1 De svenska privata fonderna investerade mer än de utländska fonderna under år 2019	10
2.3 Investeringsvolym per investeringsfas, 2009-2019	11
2.3.1 Ökade investeringsvolym i sådd och lanseringsfaserna under 2019	11
2.3.2 Ökad andel investeringar i lanseringsfasen under 2019	12
2.3.3 De svenska privata fonderna har haft större betydelse för de höga investeringsvolymerna i uppstart- och lanseringsfasen under 2019	13
2.4 Investeringsvolym per bransch	13
2.4.1 IKT och konsumentprodukter populäraste branscherna under 2019	13
2.4.2 Kraftigt minskade investeringar i livsvetenskap under 2019	14
2.4.3 Ökade investeringar inom Cleantech år 2019	15
3. Statistik över identifierade portföljbolag	17
3.1 Andelen identifierade portföljbolag	17
3.2 Bortfall	17
3.3 Portföljbolagens storlek och investeringsvolym	18
3.3.1 De flesta portföljbolagen var mikroföretag men de småföretagen (10-49 anställda) fick mest kapital	18

3.4	VC-investeringar i nya portföljbolag under 2019	19
3.4.1	40 procent av de identifierade portföljbolagen år 2019 mottog VC- investeringar för första gången.....	19
3.5	Portföljbolagens lokalisering	20
3.5.1	60 procent av portföljbolagen är koncentrerade till storstadskommuner ..	20
3.5.2	Portföljbolag lokaliserade till storstadskommuner mottog 88 procent av den totala VC-investeringsvolymen under 2019	20
4.	Fakta om statistiken	22
4.1	Investeringsfaser	22
4.2	Fondkategorier sin redovisas	23
4.3	Avgränsning	24
4.4	Om datamaterialet som används till denna rapport	24
4.4.1	Enkätdata	24
4.4.2	Identifiering av företag och imputering av organisationsnummer	24
4.4.3	Alla data uppdateras varje år.....	25
4.5	Bortfall	25
	Källor	26

Sammanfattning

Den här rapporten presenterar statistik över svenska bolags formella investeringar i Venture Capital (VC) för perioden 2009-2019. Statistiken bygger på datamaterial från Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA) i samarbete med Invest Europe. Datamaterialet utgår ifrån fondernas egna bedömningar av portföljbolagens branschtillhörighet (i grova kategorier) och utvecklingsfas (sådd, uppstart, lansering och expansion). Statistiken är uppdelad på statliga riskkapitalfonder, svenska privata VC-fonder och utländska VC-fonder.

Då datamaterialet uppdateras och revideras varje år kan uppgifterna i Tillväxtanalys årliga statistikrapporter skilja sig åt. På grund av systematiska bortfall och sekretess är det inte möjligt att identifiera och följa upp alla portföljbolag.

VC-investeringarna i svenska portföljbolag minskade något jämfört med 2018

Under perioden 2009-2019 var den genomsnittliga årliga investeringsvolymen 2,7 mdkr. Som lägst var investeringsvolymen nere på 1,7 mdkr under 2015. Under 2018 skedde en kraftig ökning i investeringsvolymerna. Investeringsvolymerna har inte fortsatt ökat under 2019 utan har stabiliserats och är något lägre än föregående år (3,79 mdkr).

Minskade VC-investeringar under 2019 förklaras av markant minskade investeringar från utländska fonder

2019 minskade de utländska fonderna sina investeringar med 19,7 procent medan de svenska privata och statliga fonderna ökade sina investeringar med 16 procent jämfört med 2018. Under 2018 investerade de utländska fonderna mer än de svenska och statliga fonderna tillsammans. Under 2019 är det de svenska privata fonderna som investerat mest. Totalt investerade de svenska privata fonderna 1 730 mkr, de utländska fonderna 1 433 mkr och de statliga fonderna 626 mkr. Resultaten visar att de svenska privata fonderna har fortsatt att markant öka sina investeringar i svenska portföljbolag medan den har avstannat hos utländska fonder. Staten är fortfarande den största investeraren i portföljbolag i såddfasen medan de utländska och svenska privata fondernas investeringar är av stor betydelse i de andra faserna. Framför allt i uppstart och lanseringsfasen.

IKT och konsumentprodukter hetaste branscherna under 2019

De tre största branscherna IKT (Informations- och kommunikationsteknologi), livsvetenskap och konsumentprodukter stod för 76 procent av de totala VC-investeringarna. Motsvarande siffra var 91 procent föregående år. Det innebär att koncentrationstendenserna minskat under 2019 och det har investerats mer i andra branscher. Framför allt i branschen affärs- och industriprodukter.

Kraftigt minskade VC-investeringar i livsvetenskap under 2019

Jämfört med föregående år minskade VC-investeringarna i livsvetenskap med 743 mkr. Minskningen beror till stora delar på minskade investeringar från utländska fonder.

Ökade VC-investeringar i miljöteknik under 2019

Investeringsviljan har ökat för miljöteknik (Cleantech). Sedan toppåret 2008, med en investeringsvolym på 700 mkr, har miljöteknikinvesteringarna minskat avsevärt. Under åren 2007-2011 var det många svenska privata fonder som investerade i miljöteknik. Sedan 2013 är det främst statliga fonder som investerat i miljöteknikbolag. Under föregående år stod de svenska statliga fonderna för i stort sett hela investeringsvolymen. Under 2019 har den totala investeringsvolymen ökat till 122 mkr jämfört med 56 mkr 2018. Den ökade investeringsvolymen förklaras främst av ökade investeringar hos de utländska fonderna. Investeringsvolymen är fortsatt låg jämfört med toppåren 2008 och 2009 men vi kan ändå se en tydlig förbättring i jämförelse med de fyra senaste åren.

40 procent av portföljbolagen mottog VC-investeringar för första gången

Under 2019 fick 129 av de identifierade portföljbolagen (40 %) VC-investeringar för första gången. Andelen VC-investeringar i nya portföljbolag var 8 procent lägre 2019 än året innan.

Fortsatt koncentration av riskkapitalet till storstadskommuner

Vi ser ingen större skillnad i lokaliseringen av VC-investeringar mellan olika kommuntyper från föregående år. Investeringsvolymerna är fortsatt koncentrade till storstadskommuner (88 %)

Summary

This report presents statistics on formal venture capital (VC) investments in Swedish companies in the period 2009-2019. The statistics are based on data from the Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA) in collaboration with Invest Europe. The data use funds' own classification of portfolio companies into broad sectors and development phases (seed, start-up, launch and expansion). The statistics are broken down between three types of VC fund: Swedish government funds, Swedish private funds and foreign funds.

Since the data are updated and revised each year, the numbers presented in these annual statistical reports from Growth analysis (Tillväxtanalys) may differ. For reasons of systematic non-response and confidentiality, it is not possible to identify and follow up all portfolio companies.

VC investments in Swedish portfolio companies down slightly in 2019

During the period 2009-2019, the average annual investment volume was SEK 2.7bn, and the lowest was SEK 1.7bn in 2015. After a sharp increase in 2018, investments stabilised in 2019 at a slightly lower level (SEK 3.79bn).

Decrease in 2019 due to much lower investments from foreign funds

Foreign funds reduced their investments by 19.7% in 2019, while Swedish private and government funds increased theirs by 16%. Foreign funds invested more than Swedish private and government funds combined in 2018, whereas Swedish private funds invested the most in 2019. All in all, Swedish private funds invested SEK 1,730m, foreign funds SEK 1,433m and government funds SEK 626m. The results show that Swedish private funds continued to increase their investments in Swedish portfolio companies at a rapid rate, while foreign funds' investments stalled. The government remains the largest investor in portfolio companies in the seed phase, while investments by foreign and Swedish private funds are very important later on, especially in the start-up and launch phases.

ICT and consumer products the hottest sectors in 2019

The three largest sectors – information and communication technology (ICT), life sciences and consumer products – accounted for 76% of total VC investments in 2019, down from 91% in 2018. This means that the degree of concentration decreased, with more investment in other sectors, above all business and industrial products.

Much less invested in life sciences in 2019

VC investments in life science companies fell by SEK 743m from 2018 to 2019, largely as a result of reduced investments by foreign funds.

More invested in cleantech in 2019

Interest in investing in environmental technologies (cleantech) grew in 2019. After peaking in 2008 at SEK 700m, cleantech investments have dropped off significantly. In 2007-2011, many Swedish private funds invested in this area, but since 2013 it has mainly been government funds that have invested in these companies. In 2018, Swedish government funds accounted for almost all investments in cleantech. Total investments in this area climbed from SEK 56m in 2018 to SEK 122m in 2019, thanks mainly to increased investments by foreign funds. The volume of investment is still low in comparison to the peak years of 2008 and 2009, but 2019 was a marked improvement over the previous four years.

40% of portfolio companies first-time recipients

In 2019, 129 of the portfolio companies identified, or 40%, received VC investments for the first time. This is 8 percentage points lower than in 2018.

VC still concentrated in the big cities

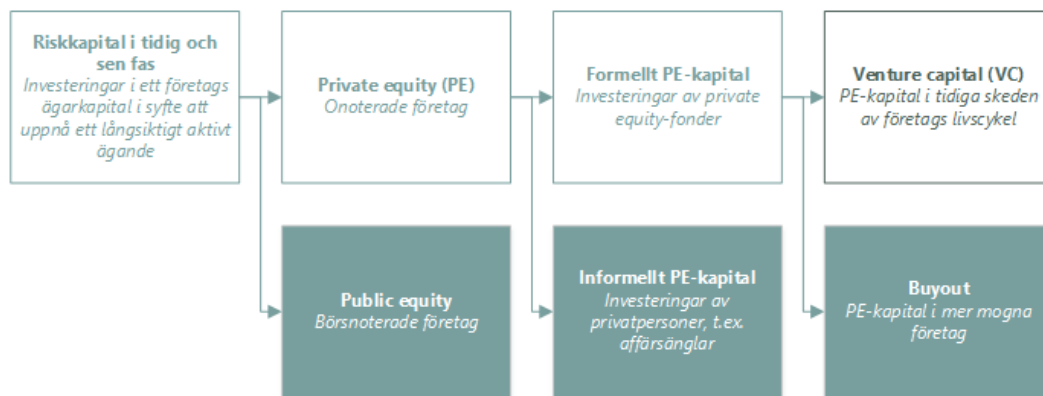
There were no major changes in the distribution of investments between different types of municipalities from 2018 to 2019, and they were again concentrated in metropolitan areas (88%).

1. Inledning

Riskkapital är en samlingsterm för alla investeringar i ett företags ägarkapital.¹ Begreppet inbegriper både investeringar i börsnoterade företag och investeringar i onoterade företag, se Figur 1. Vanligtvis används begreppet för att beskriva investeringar i onoterade företag. I internationella sammanhang används termen *private equity* (PE).

Tillväxtanalys har i uppdrag från regeringen att producera statistik över PE-kapital som PE-fonder investerar i svenska bolag. En vanlig användning av PE-kapital som kommer in i en tidig fas är till att finansiera utvecklingen av unga entreprenörsföretag med stor potential. Detta kallas vanligtvis för *venture capital* (VC). Denna rapport fokuserar på just dessa investeringar, dvs PE-investeringar i onoterade bolag i tidiga tillväxtfaser. Detta beskrivs även i Figur 1.

Figur 1 Beskrivning av VC i en riskkapitalkontext

I följande rapport redovisas statistik över VC-investeringar som genomförts i svenska bolag år 2019 med en tillbakablick över åren 2009–2019. Beräkningar och sammanställningar som presenteras i rapporten är baserade på data som tillhandahållits från Swedish Private Equity & Venture Capital Association (SVCA).²

1.1 Disposition

Totala VC-investeringar för olika kategorier redovisas i kapitel 2. Här återfinns alltså grundläggande information om totala VC-investeringar i Sverige för aktuell tidsperiod. I kapitel 3 redovisar vi data för identifierade portföljbolag. Vi summerar alla enskilda investeringar per identifierat portföljbolag och år. För ytterligare information om källdata och statistiken så beskrivs det mer detaljerat i kapitel 4, Fakta om statistiken.

¹ AIF-förvaltarutredningen (2012). SOU:2012:67, s. 258.

² Se vidare kapitel 4 för mera information om riskkapitalstatistiken och private equity

2. Statistik över VC-investeringar

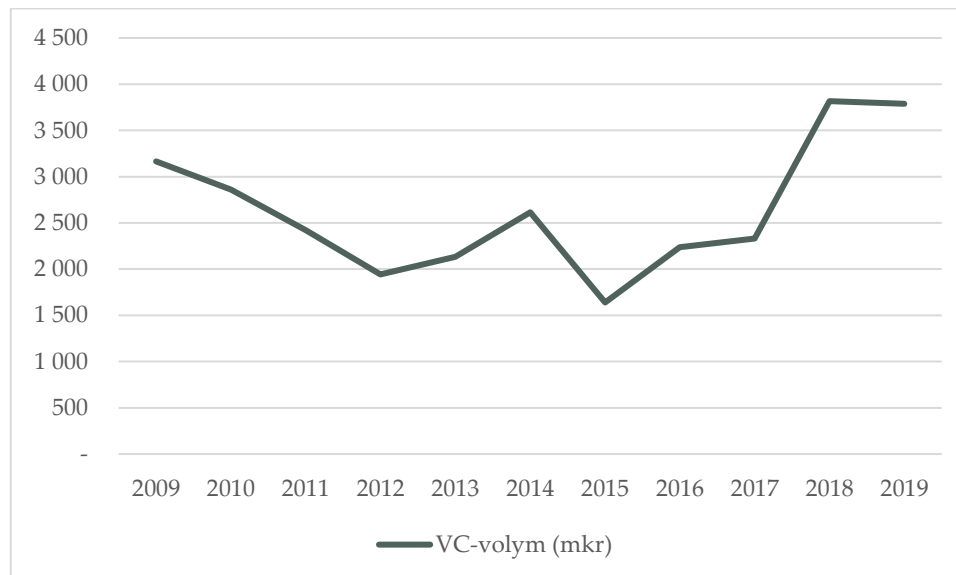
I det här kapitlet redovisas totala investeringsvolymen.

2.1 Investeringsvolymen, 2009-2019

2.1.1 VC-investeringarna minskat något jämfört med 2018

Det kan konstateras att från bottenåret 2015 ökade VC-volymer markant fram till 2018. Mellan 2018 och 2019 har VC-volymer minskat något. Den totala VC-investeringsvolymen till svenska portföljbolag år 2019 var 3,79 miljarder kronor. Det innebär en minskning med drygt 27,6 miljoner kronor, eller en minskning med nästan 1 procent jämfört med föregående år, se **Fel! Hittar inte referensälla..** Jämför vi 2019 års siffror med 2009 års är VC-volymer cirka 19,7 procent högre än 2009, i rörliga priser.

Figur 2 VC-investeringsvolym i svenska portföljbolag per år (mkr)

2.2 Fondgruppernas investeringsmönster, 2009-2019

2.2.1 De svenska privata fonderna investerade mer än de utländska fonderna under år 2019

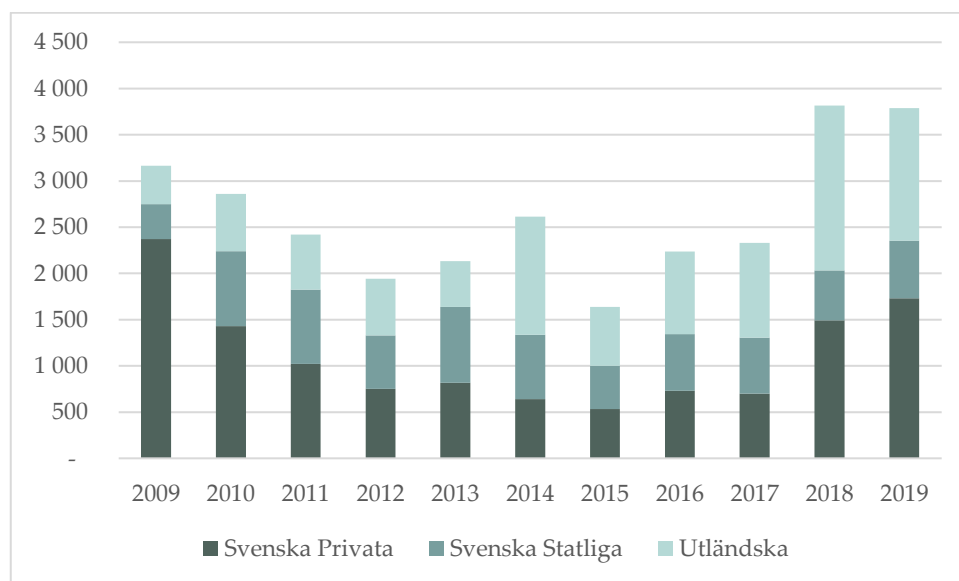
Från 2008 till 2013 så ökade de svenska statliga fonderna sina investeringar medan de svenska privata fonderna och de utländska fonderna minskade sina. Detta innebär att statens andel av de totala VC-investeringarna nästan fyrdubblades under perioden, från 11 procent 2009 till toppnoteringen 2013 på 41 procent. Sedan dess har den statliga andelen legat omkring 25 procent varje år. Det statliga riskkapitalinslaget har på så sätt varit betydande under lång period.

Sedan 2014 har de utländska VC-investeringarna i landet tilltagit och den trenden har fortsatt med undantag för 2015. De svenska privata fonderna däremot, som fram till år 2011 stod för över hälften av de totala VC-investeringarna, har under senare år stått för en betydligt mindre andel av de totala investeringarna, och endast 16 procent av den totala investeringsvolymen kom ifrån dem år 2017. Under 2018 ökade både de svenska

privata och utländska investeringarna kraftigt. De utländska investeringarna ökade från 1,02 miljarder till 1,78 miljarder jämfört med föregående år, vilket motsvarade en investeringsökning på 74 procent. Under 2019 har investeringsvolymen hos de utländska fonderna minskat med 352 mkr (19,7 procent) medan de svenska privata fonderna har fortsatt öka sina investeringar med ca 239 miljoner (16 procent).

Om vi bryter ner de totala VC-investeringarna per investerade fondgrupp som investerades år 2019 får vi följande resultat (procentuell skillnad ifrån föregående år inom parentes): De utländska fonderna: 1 433 mkr (-19,7 %); de svenska statliga fonderna: 626 mkr (+15,8 %); de privata svenska fonderna: 1 730 mkr (+16 %). De utländska fonderna investerade mindre venture capital i svenska bolag än de svenska fonderna (statliga och privata) sammantaget år 2019 (**Fel! Hittar inte referensälla.**).

Figur 3 VC-investeringsvolym i svenska portföljbolag per fondgrupp och år (mkr)

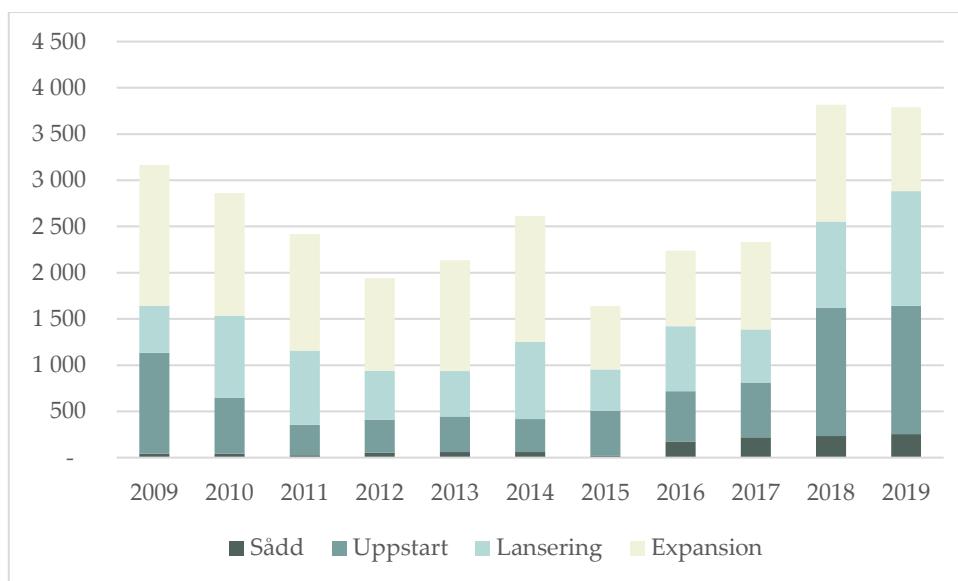
2.3 Investeringsvolym per investeringsfas, 2009-2019

2.3.1 Ökade investeringsvolymerna i sådd och lanseringsfaserna under 2019

Jämfört med föregående år har investeringsvolymerna ökat i sådd- och lanseringsfaserna under 2019. I absoluta tal investerades mest i uppstartfasen och lanseringsfasen. 22 mkr mer i såddfasen, 2 mkr mindre i uppstartfasen, 309 mkr mer i lanseringsfasen och 356 mkr mindre i expansionsfasen³. Per investeringsfas investerades år 2019 (nominell skillnad ifrån föregående år inom parentes): Sådd: 255 mkr (+22 mkr); Uppstart: 1 387 mkr (-2 mkr); Lansering: 1 240 mkr (+309 mkr); Expansion 907 mkr (-356 mkr), (Figur 4).

³ Expansionsfasen benämns i data som later stage. Det är därmed en fråga om investeringar i senare fas.

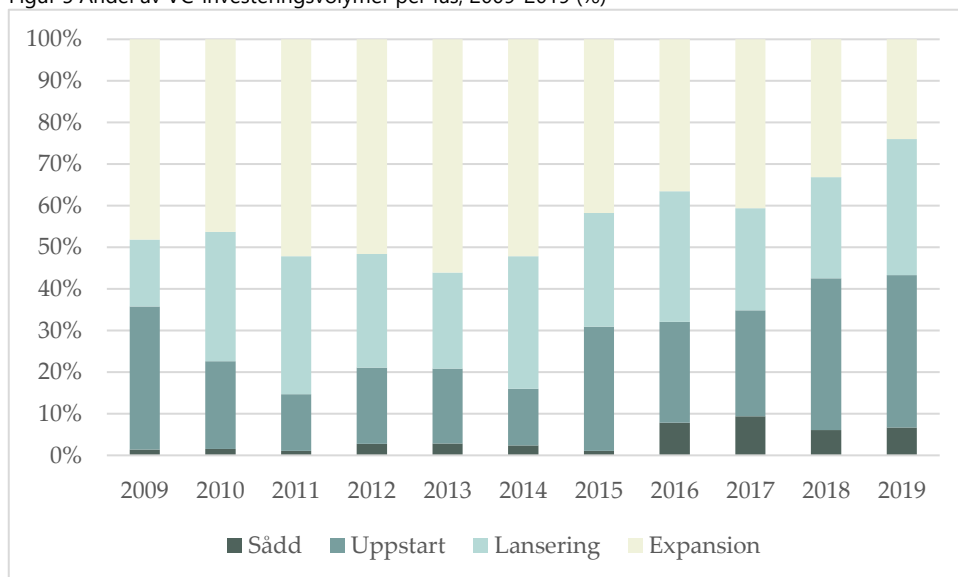
Figur 4 VC-investeringsvolym per år och fas, 2009-2019 (mkr)

2.3.2 Ökad andel investeringar i lanseringsfasen under 2019

Från bottenåret 2015 kan vi se tilltagande investeringsvolymerna i såddfasen. De 254 miljoner mkr som investerades i såddfasen 2019 är större än föregående år. Som andel av den totala investeringsvolymen har såddinvesteringar ökat sin andel från 6 procent till nästan 7 procent under 2019. Den andel av den totala investeringsvolymen som ökat mest under 2019 är lanseringsfasen (Figur 5).

Figur 5 Andel av VC-investeringsvolymerna per fas, 2009-2019 (%)

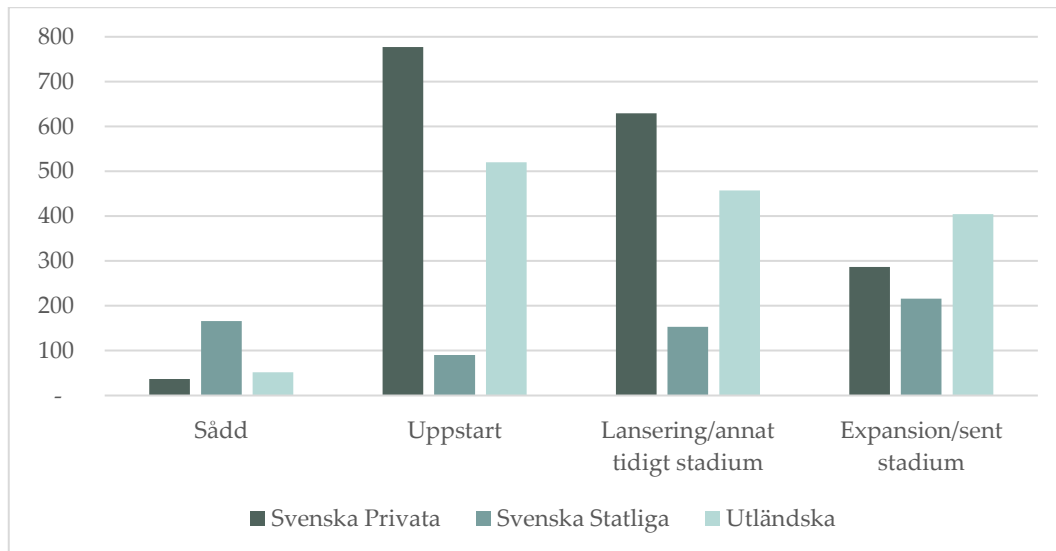

2.3.3 De svenska privata fonderna har haft större betydelse för de höga investeringsvolymerna i uppstart- och lanseringsfasen under 2019

Utifrån ett teoretiskt motiv ska statlig intervention på VC-marknaden vara inriktad på att stödja tidiga faser i tillväxtföretagens utveckling. Detta för att sannolikheten är högre att finansieringsgap uppstår i tidiga faser.⁴

Under föregående år investerade de statliga fonderna mer än andra fondgrupper inom den allra tidigaste fasen: sådd. Detta gäller även för 2019. De statliga fonderna gör dock mest investeringar i expansionsfasen, men är i jämförelse med de andra fonderna en mindre aktör i just denna fas. Det är intressant att notera att de svenska statliga fonderna investerar relativt lika mellan de olika faserna medan de utländska fonderna utmärker sig genom att investera relativt mycket i alla faser förutom såddfasen. De utländska fonderna har under 2019 investerat mest i uppstart- och lanseringsfasen. Både de utländska och svenska privata fondernas investeringar har haft stor betydelse för att hålla uppe investeringsvolymerna i uppstart- och lanseringsfasen under 2019 (Figur 6).

Figur 6 Fondgruppernas VC-investeringar per fas år 2019 (mkr)

2.4 Investeringensvolym per bransch

2.4.1 IKT och konsumentprodukter populäraste branscherna under 2019

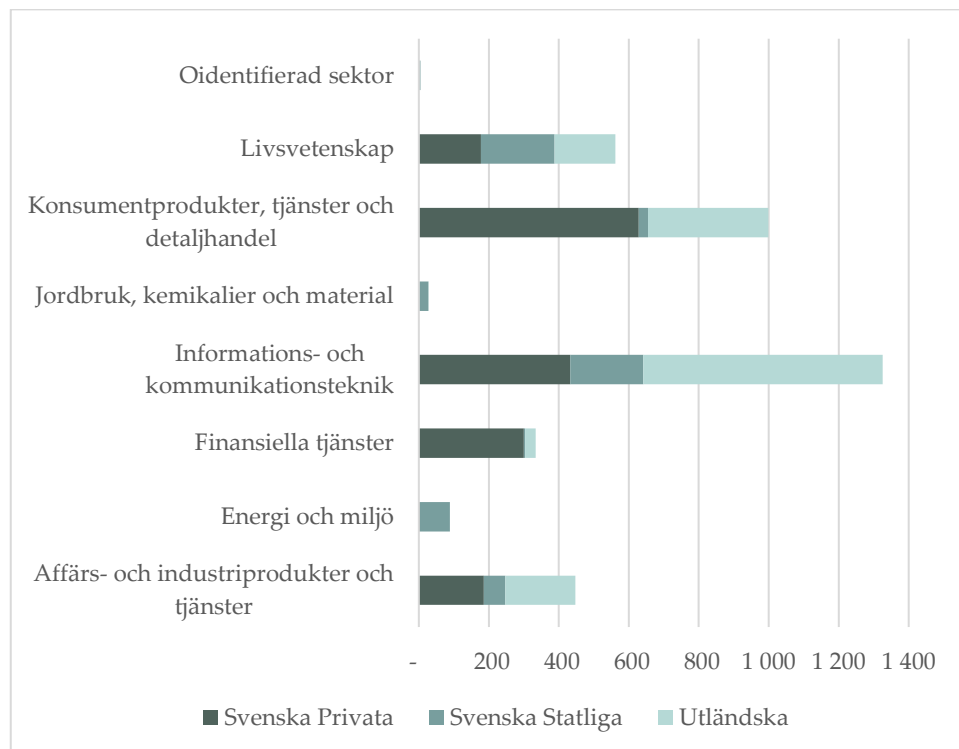
Det har skett större förändringar från föregående med avseende på VC-investeringarnas branschriktning. Inom IKT (Informations- och Kommunikationsteknologi), konsumentprodukter samt affärs- och industriprodukter har investeringsvolymerna ökat markant jämfört med föregående år. Medan VC-investeringarna inom livsvetenskap minskat kraftfullt under 2019. Intresset för att investera i andra branscher än livsvetenskap och IKT har tilltagit och vi ser att investeringsaktiviteterna inom finansiella tjänster och affärs- och industriprodukter har tilltagit markant under 2019. Inom branscherna konsumentprodukter och finansiella tjänster är det främst svenska privata

⁴ Tillväxtanalys (2016), s 95.

investerare som står för ökningen under 2019. Inom IKT är det både svenska privata och utländska investerare som bidragit till investeringsökningarna. IKT är den bransch som det har investerats mest i under 2019.

Totalt står de tre största branscherna för 76 procent av de totala VC-investeringarna (motsvarande siffra var 91 procent föregående år). Fordelat på respektive bransch finner vi att 1 326 mkr eller 35 procent av de totala investeringarna gick till IKT och 999 mkr eller 26 procent av de totala investeringarna gick till konsumentprodukter, samt 561 mkr eller 15 procent av de totala investeringarna gick till livsvetenskap (Figur 7).

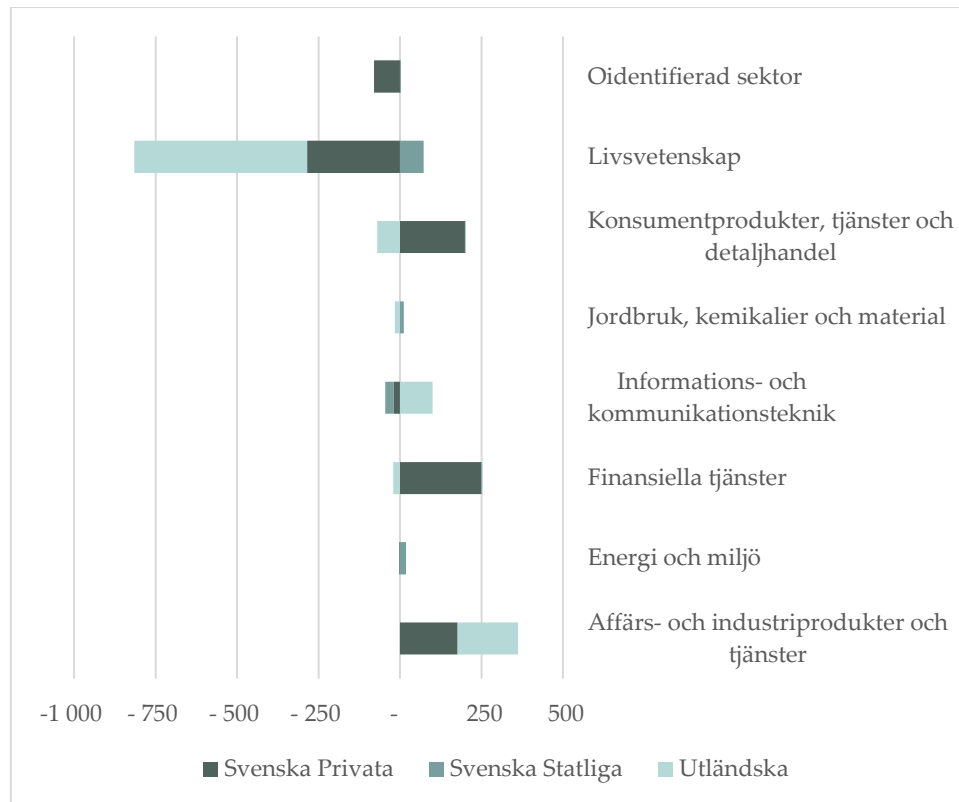
Figur 7 Fondgruppernas VC-investeringsvolym per bransch år 2019 (mkr)

2.4.2 Kraftigt minskade investeringar i livsvetenskap under 2019

Jämfört med föregående års investeringsvolym per bransch är det mest noterbart en kraftig minskning i VC-investeringar inom branschen livsvetenskap. Jämfört med föregående år nettoinvesterades det totalt 743 mkr mindre inom branschen livsvetenskap. Minskningen beror till stora delar på minskade investeringar från utländska fonder. Vi kan även konstatera att inom finansiella tjänster ökade nettoinvesteringarna med 232 miljoner och inom affärs- och industriprodukter ökade investeringarna med 362 mkr under 2019. (Figur 8).

Figur 8 Skillnaden i VC-investeringsvolym per fondgrupp och bransch år 2019 jämfört med föregående år (mkr)

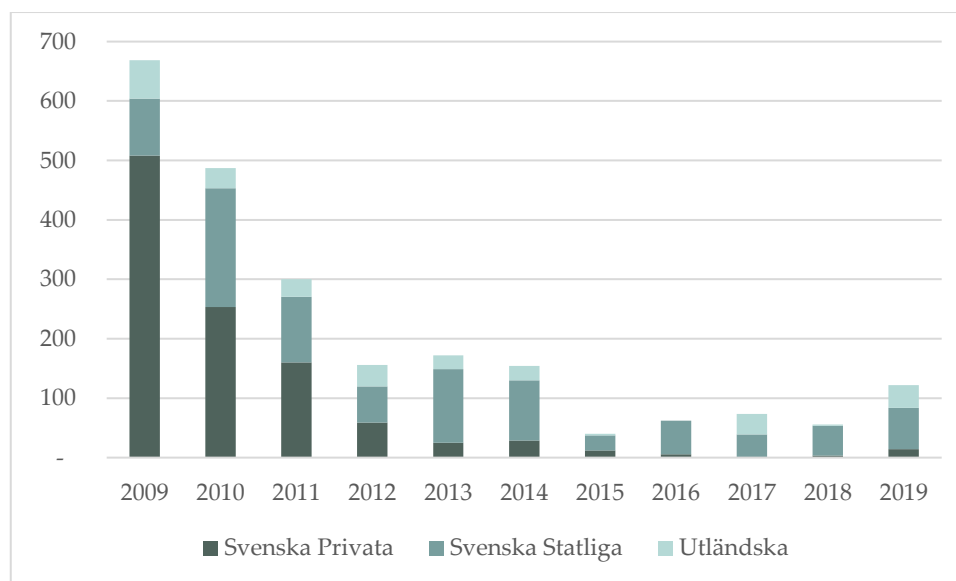
2.4.3 Ökade investeringar inom Cleantech år 2019

Vi har i Europa en hög innovationsaktivitet i den miljörelaterade sektorn generellt och det är därför av vikt att försöka spegla relevanta investeringsförändringar inom den miljödrivna sektorn. Miljöteknikföretagen utgör en central företagsgrupp med avseende på de förväntningar som finns kring länders möjligheter att skapa hållbar tillväxt samt utveckla och exportera ny teknik. Miljöteknikföretagen kan ses som en grupp av företag som i hög grad är fokuserade på att lösa våra globala utmaningar och politiska miljömål. Fokus ligger på att ta fram ny teknik som bidrar till att vi kan få ned energiförbrukning, minska på växthusgaser och öka andelen förnybara energier och bränslen.

För att ta fram statistik som visar utvecklingen inom miljötekniksektorn behöver man kunna identifiera de företag, eller delar av företag, som producerar miljöteknik. Detta är problematiskt för att det är investeringar som berör alla sektorer och blir på så sätt svårt att identifiera. "Cleantech" är på så sätt ingen egen bransch utan investeringarna görs inom alla branscher och kan ses som mångt och mycket som ett samlingsnamn för den högteknologiska delen av miljöteknikinvesteringar. Sedan toppåren 2008 och 2009, då nästan 700 mkr investerades i cleantech, har investeringarna minskat avsevärt. I år har den totala investeringsvolymen vänt och ökat till 122 mkr (föregående år var investeringsvolymen 56 mkr).

Under föregående år stod de svenska statliga fonderna för i stort sett hela investeringsvolymen (96 %). Under 2019 har främst de utländska fonderna ökat sina investeringar från 2 mkr (2018) till 38 mkr. Investeringsnivån är fortsatt låg i relation till toppåren 2008 och 2009 men vi kan ändå se en tydlig förbättring i jämförelse med de senaste fyra åren. (Figur 9).

Figur 9 VC-investeringsvolym noterad som "cleantech" per år och fondgrupp (tkr)

3. Statistik över identifierade portföljbolag

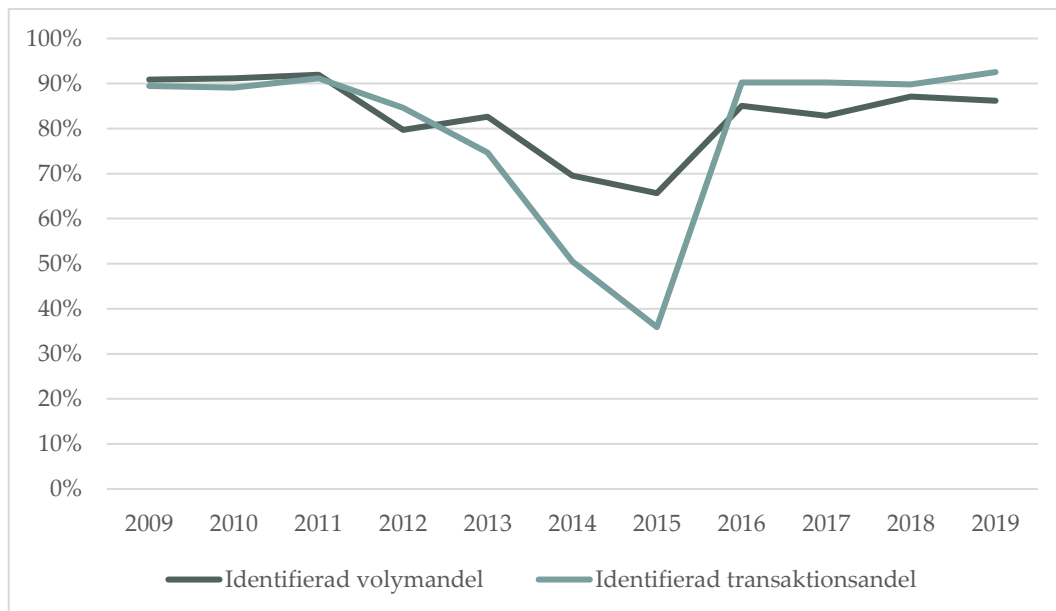
I detta kapitel redovisas statistik över den delmängd av de totala VC-investeringar som har gått till portföljbolag som vi har kunnat identifiera. För denna delmängd av den totala investeringsvolymen kan vi ge information om själva portföljbolagen.

3.1 Andelen identifierade portföljbolag

Av de data som Tillväxtanalys tagit del av, saknas ibland portföljbolagens organisationsnummer. Därför kan vi inte alltid identifiera portföljbolagen. Ett annat skäl till att det i vissa figurer saknas data beror på sekretess. Detta får konsekvenser för hur datamaterialet kan redovisas.

Andelen av de totala VC-investeringarna som kan "identifieras" (knytas till enskilda portföljbolag genom organisationsnummer) för år 2019 är 86 %. (Figur 10).

Figur 10 Andel av VC-investeringsvolym som gått till portföljbolag som identifierats, 2009-2019.

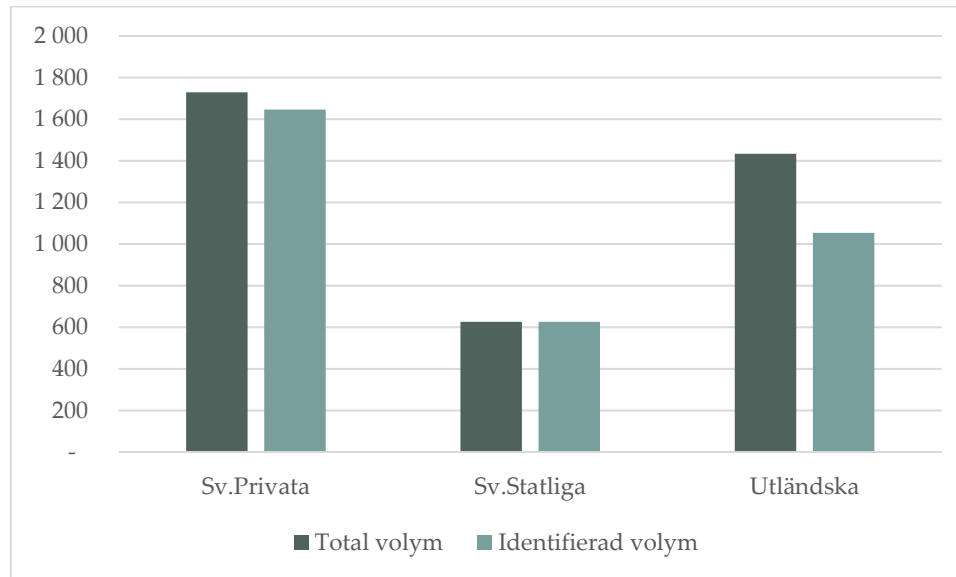
Utifrån identifierade portföljbolag som fått investeringar under innevarande år kan vi se om de är "nya" eller inte (dvs. om de tidigare mottagit VC-investeringar eller inte). Vi kan även kombinera föreliggande statistik med kompletterande datakällor som ger ytterligare information kring portföljbolagen, till exempel gällande deras storleksklass (antal anställda) samt var i Sverige bolagen är lokaliserade.

3.2 Bortfall

Under 2019 har vi inte kunnat identifiera alla portföljbolag som varit kopplade till utländska fonder. Här har vi identifierat 73 procent av den totala utländska investeringsvolymen; motsvarande siffra för de svenska statliga fonderna är 100 procent och för de privata svenska fonderna 95 procent. (Figur 11).

Internationellt har täckningen av VC-investeringar förbättras från 2016 tack vare den nya och utökade databasen European Data Cooperative (EDC).⁵

Figur 11 VC-investeringsvolym samt delmängd av densamma som har gått till portföljbolag med identifierade organisationsnummer (identifierad volym) per fondgrupp år 2019.

Anm: Antalet totalt identifierade portföljbolag är: Svenska privata fonder (95 st.), Svenska statliga fonder (203 st.) och Utländska fonder (27 st.). Det är 17 portföljbolag som inte har gått att identifiera inom Utländska fonder.

3.3 Portföljbolagens storlek och investeringsvolym

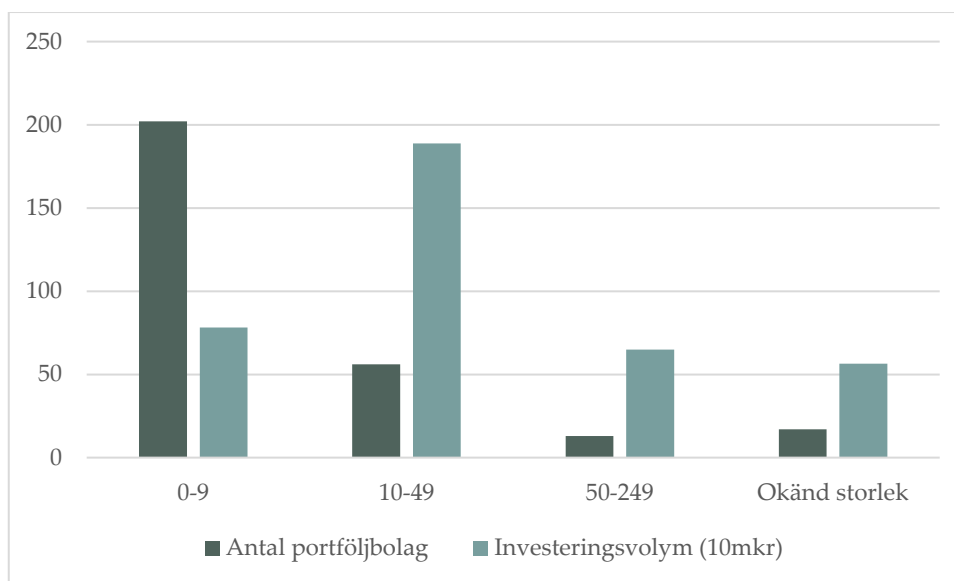
3.3.1 De flesta portföljbolagen var mikroföretag men de småföretagen (10-49 anställda) fick mest kapital

Fördelat på storlek kan det konstateras att de flesta investeringarna gjordes i små portföljbolag (PB). År 2019 var 202 (70 %) av de identifierade portföljbolagen mikroföretag (0-9 anställda), 56 (19 %) var småföretag (10-49 anställda), 13 (4,5 %) var medelstora företag (50-249 anställda).

Av de totala investeringarna till identifierade portföljbolag år 2019 gick 781 mkr (20 %) till mikroföretag, 1 888 mkr (49 %) till småföretag, 649 mkr (17 %) till medelstora företag. Investeringssiffrorna är högre för småföretag under 2019 än föregående år. Det har funnits en tendens över de senaste åren att rikta investeringarna mer mot gruppen småföretag, 10-49 anställda (Figur 12).

⁵ Databasen innehåller mer data än tidigare. Den innehåller data insamlad av Invest Europe samt data från PEREP databasen och data insamlad av L'association Francaise des Investisseurs Pour La Croissance (France Invest), Associazione Italiana del Private Equity, Venture Capital e Private Debt (AIFI), Asociación Española de Capital, Crecimiento e Inversión (ASCRI) samt British Private Equity & Venture Capital Association (BVCA). Avsaknaden av sekretessavtal har tidigare försvårat möjligheterna att identifiera många av de portföljbolag som utländska fonder investerat i. Det är framför allt inom de utländska VC-investeringarna som det finns ett bortfall, men vi kan även se ett litet bortfall av portföljbolag som inte gått att identifiera inom ramen för inhemskt privata VC-investeringar.

Figur 12 Antal identifierade portföljbolag per storleksklass samt investeringsvolym till dessa, år 2019.

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan de olika fondgrupperna

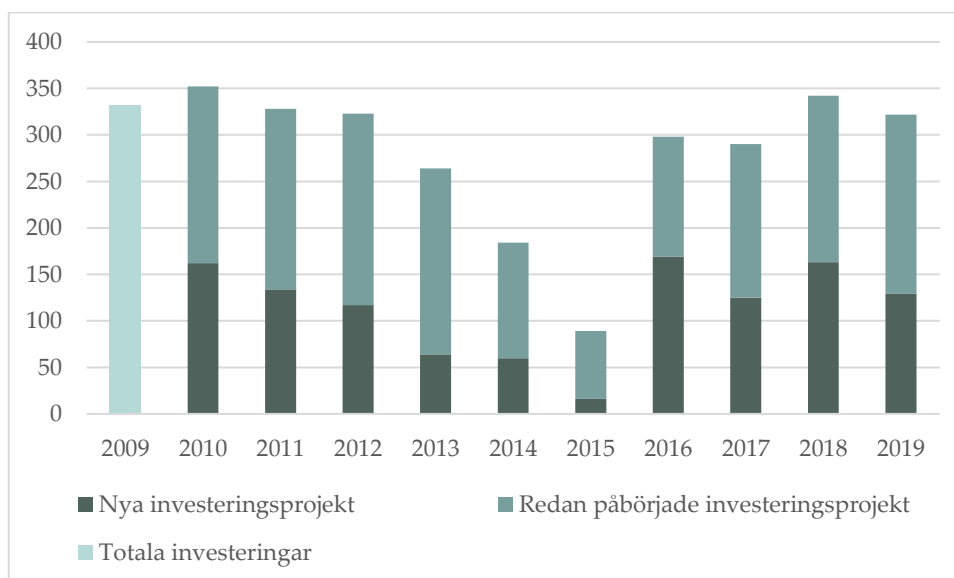
Not. Information om antal anställda är hämtat ifrån Retriever i samarbete med SVCA.

3.4 VC-investeringar i nya portföljbolag under 2019

3.4.1 40 procent av de identifierade portföljbolagen år 2019 mottog VC-investeringar för första gången

År 2019 fick 129 (40 %) av de identifierade portföljbolagen VC-investeringar för första gången. Resterande 193 eller 60 procent som mottog VC år 2019 hade också mottagit VC ett eller flera år tidigare. Andelen VC-investeringar i nya portföljbolag är 8 procent lägre i år än föregående år. (Figur 13).

Figur 13 Antal nya kontra följdinvesteringar i portföljbolag under perioden 2009-2019.

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera att 51 procent av den totala VC-investeringsvolymen år 2018 har gått till portföljbolag (organisationsnummer) som inte kunnat identifieras, och att nästan hälften av den totala investeringsvolymen

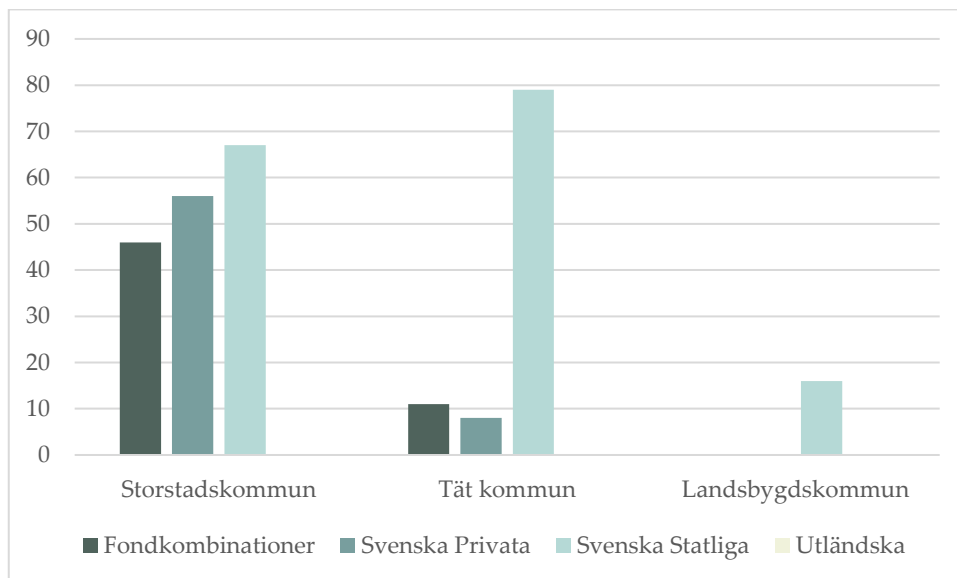
alltså inte är representerad här. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan de olika fondgrupperna. Det enda som avses med följdinvesteringar är att det har skett investeringar i detta bolag under tidigare år.

3.5 Portföljbolagens lokalisering

3.5.1 60 procent av portföljbolagen är koncentrerade till storstadskommuner

År 2019 fanns 60 procent av portföljbolagen inom storstadskommuner; 34 procent inom tät kommuner, och 6 procent inom landsbygdskommuner. Jämfört med föregående år är det ingen större skillnad i fördelningen mellan de olika kommuntyperna. Data visar att de svenska statliga fonderna har en bättre spridning mellan de olika kommuntyperna än de andra fonderna. Eftersom en stor del av de statliga riskkapitalinsatserna sker med delfinansiering via ERUF⁶ (med geografiskt avgränsade fonder på NUTS 2 -nivå) får vi per automatik en mer spridd regional fördelning av statliga VC-investeringar i Sverige. De utländska portföljbolagen är för få och redovisas därav inte av sekretesskäl (Figur 14).

Figur 14 Antal identifierade portföljbolag år 2019 fördelat per kommuntyp och investerade fondgrupp

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan de olika fondgrupperna

Not. Information om bolagens kommunsäte är hämtat ifrån Retriever i samarbete med SVCA.

Not. Kommuntypsfördelningen beskrivs i Tillväxtanalys (2014). Kommuntypsindelningen är avgränsad utifrån underlagsdata för år 2014.

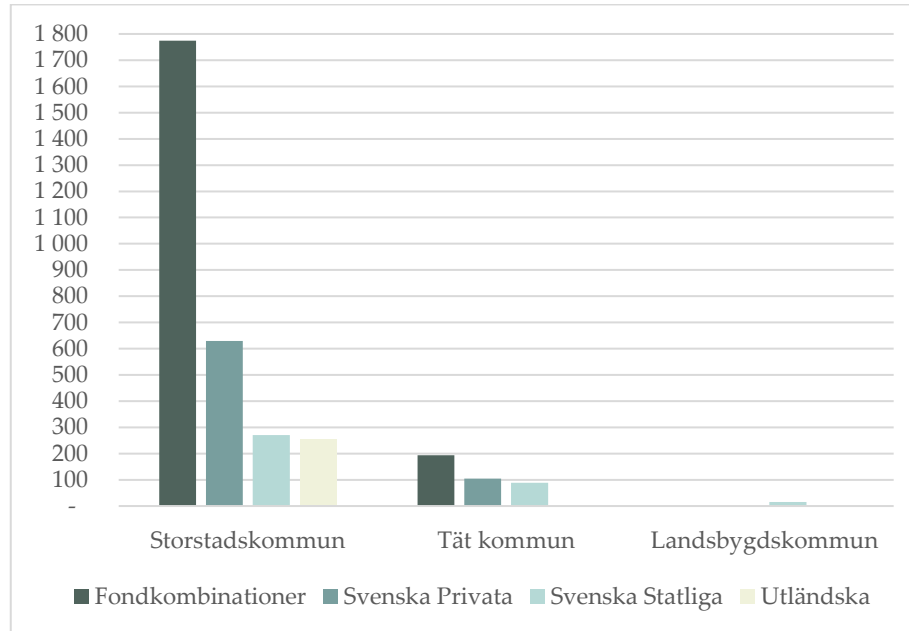
3.5.2 Portföljbolag lokaliserade till storstadskommuner mottog 88 procent av den totala VC-investeringsvolymen under 2019

Om vi istället för att studera portföljbolagens fördelning undersöker investeringsvolymerna fördelat på de olika kommuntyperna får vi följande resultat. Portföljbolag i storstadskommuner mottog under 2019 2 925 mkr (88 %); tät kommuner 386 mkr (11,5 %); och landsbygdskommuner 15 mkr (0,5 %). De identifierade portföljbolagen i storstadskommuner som under 2019 fick investeringar ifrån kombinationer av fondgrupper mottog sammanlagt 1 744 miljoner kronor eller 52

⁶ Europeiska regionala utvecklingsfonden

procent av den totala VC-investeringsvolymen till identifierade portföljbolag.
Koncentrationstendenserna till storstadskommuner är tydlig

Figur 15 VC-investeringsvolym till identifierade portföljbolag år 2019 per investerade fondgrupp och portföljbolagens kommunsäte (mkr)

Not. Här redovisas endast data över de identifierade portföljbolagen. Notera också att andelen av investeringsvolymen som har gått till identifierade portföljbolag skiljer sig mellan de olika fondgrupperna.

Not. Information om bolagens kommunsäte är hämtat ifrån Retriever i samarbete med SVCA.

Not. Kommuntypsfördelningen beskrivs i Tillväxtanalys (2014). Kommuntypsindelningen är avgränsad utifrån underlagsdata för år 2014.

4. Fakta om statistiken

I kapitel 1, Inledning, redogör vi kortfattat för bakgrunden och förutsättningarna för riskkapitalets benämning samt PE och VC som begrepp.

Företag behöver olika typer av ägande och kapital i olika faser av sin livscykel. Ett väl fungerande ekosystem för företag kräver därför kapital i såväl tidiga som sena faser av företagets utveckling. Det innebär att företag över sin livscykel kan behöva både PE-kapital och kapital som definieras som public equity. Investeringarna kan komma från både formella och informella investerare.

- Formella investerare: Samlar kapital från institutionella investerare, såsom pensionsfonder och försäkringsbolag, i en mer organiserad fondstruktur. Dessa fonder investerar sedan i de underliggande portföljbolagen.
- Informella investerare: Mindre investerare som ofta har en mer informell bas eller underliggande organisation. Exempel på sådana mindre investerare är så kallade affärsänglar.

Tillsammans med tillskott av kapital tillhandahålls även branschkompetens samt ett aktivt ägande. VC-fonder investerar i huvudsak som minoritetsinvestorare och det aktiva ägandet utövas genom styrelserepresentation och genom avtal tillförsäkras ofta en möjlighet att påverka de mest väsentliga besluten avseende portföljbolaget.

Målsättningen för investerarna är att bygga långsiktigt hållbara företag och skapa värdetillväxt i företaget de investerat i. I kapitel 1 redogör vi för PE-kapital i tidiga skeden. Men det är också värt att känna till att PE-kapital som kommer in i senare faser ofta kallas *buyouts* eller enbart *private equity*.⁷ Detta kapital investeras i bolag som är i mer mogna faser och tar ofta ägarkontroll över sina portföljbolag. I Figur 1 illustreras skillnaderna mellan begreppen ytterligare.

4.1 Investeringsfaser

VC-investeringar delas in efter portföljbolagens olika utvecklingsfaser.

Figur 16 VC-investeringarnas olika faser.

Källa: Begreppen i **Fel! Hittar inte referenskälla.** och nedan är en fri översättning från engelska gjord av Tillväxtanalys.

Följande beskrivningar av investeringsfaserna har tagits fram av SVCA, utgångspunkten har varit Invest Europes senaste beskrivningar. Nedan redovisas även det engelska uttrycket i anslutning till det begrepp som används i denna rapport.

Tabell 1 Beskrivning av investeringsfaserna.

Investeringsfas	Engelskt begrepp	Beskrivning
Sådd	Seed	Finansiering innan det finansierade företaget har påbörjat serietillverkning/distribution i syfte att färdigställa forskning,

⁷ Nyman, M., Lundgren, J. & Rösiö, C.C. (2012).

		produktdefinition eller produktdesign, inklusive marknadsföringsprover och prototyper.
Uppstart	Start-up	Finansiering som ges till företag när produkten eller tjänsten är fullt utvecklad för att påbörja serietillverkning/distribution samt att täcka initial marknadsföring. Företaget kan vara under bildande eller kan ha varit verksamt under en kortare tid men kommer inte att ha sålt sin produkt kommersiellt än. Syftet med kapitalet är i de flesta fall att täcka investeringskostnader och initialt rörelsekapital.
Lansering/annat tidigt stadium	Other early stage	Finansiering som lämnas till företag som har påbörjat kommersiell tillverkning men som behöver ytterligare kapital för att täcka ytterligare investeringskostnader och rörelsekapital innan de når break-even. Företaget går ännu inte med vinst.
Expansion/sent stadium	Later stage venture	Finansiering som ges för ett verksamt bolag som eventuellt är lönsamt. Sent stadium brukar vara finansiering till bolag som redan finansieras av riskkapital. Typiskt i C eller D-rundor.

4.2 Fondkategorier sin redovisas

Vi har valt att fördela investeringsdata över fyra typer av fonder; *Svenska Statliga*, *Svenska Privata*, *Utländska*, och *Oidentifierade*. Data tillåter många alternativa nedbrytningar men grupperingsvalet bygger på att vi har önskat göra statistiken någorlunda enkel att överblicka och producera.

Vår avgränsning av "*Svenska statliga fonder*" utgår ifrån att det finns primärt fem svenska statligt kontrollerade och finansierade förvaltare som bedriver företagsfinansiering med ägarkapital.⁸

- Industrifonden
- Almi Invest AB
- Innovationsbron AB (inordnades 2013 i Almi Invest AB)
- Fouriertransform AB (inordnades 2017 som dotterbolag i Saminvest AB)
- Inlandsinnovation AB (inordnades 2017 som dotterbolag i Saminvest AB)

Dessa fem förvaltares fonder kallar vi *Svenska Statliga*, resterande fonder kategoriserar vi som *Svenska Privata* eller *Utländska* eller *Oidentifierade* efter fondens huvudsakliga

⁸ Riksrevisionen (2014).

rådgivningsbolags fysiska hemvist. Vi utgår alltså *inte* utifrån fondernas eller deras förvaltningsbolags juridiska hemvist.

4.3 Avgränsning

Det som beräknas och redovisas i denna rapport, är enskilda VC-investeringar i portföljbolag registrerade i Sverige.

Analyserna i denna rapport utgår ifrån datamaterial som har tillhandahållits av SVCA i samarbete med den europeiska riskkapitalföreningen *Invest Europe*. Samarbetet innebär att information om europeiska PE-fonders aktiviteter, så som investeringar, avyttringar och kapitalanskaffning, samlas in via en gemensam europeisk databas kallad *European Data Cooperative*. Tack vare detta finns också möjlighet att följa utländska PE-fonders investeringar i Sverige.

I Figur 1 visas även hur avgränsningen i denna rapport ser ut, där denna rapport endast redovisar investeringar som faller under VC. Denna rapport omfattar alltså PE-kapital i onoterade bolag i tidiga tillväxtfaser. Studien omfattar inte PE-investeringar i onoterade bolag i mogna faser (*buyouts*) eller investeringar gjorda av informella investerare. Data inkluderar inte heller industriella aktörer som investerar via sina balansräkningar och saknar uttalad exit-strategi.

4.4 Om datamaterialet som används till denna rapport

I denna rapport redovisas datamaterial som ursprungligen kommer från den europeiska riskkapitalföreningen (*Invest Europe*). Tillväxtanalys har kunnat ta del av data i tredje led via SVCA. I vissa delar av rapporten är datamaterialet kompletterat med ytterligare företagsdata från UC Allabolag AB och Retriever. SVCA är ägare till datamaterialet, men Tillväxtanalys förvärvar genom avtal rätt att nyttja materialet för analyser och statistikproduktion.

4.4.1 Enkätdata

Data samlas in av *Invest Europe* via projektet *European Data Cooperative*. *European Data Cooperative* är ett gemensamt initiativ och en datainsamlingsplattform som utvecklats av *Invest Europe* och de nationella europeiska riskkapitalföreningarna. Det fungerar som en enda datainmatningspunkt för PE- och riskkapitalfondförvaltare i Europa. Eftersom *European Data Cooperative* innebär en plattform med standardiserade metoder möjliggör detta konsekvent europeisk statistik som är jämförbar i hela regionen.⁹ Det är alltså riskkapitalaktörerna själva som rapporterat in uppgifterna. Klassificeringar av investeringar, investeringsfaser, typer av portföljbolag, etc. grundar sig därmed på aktörernas bedömningar. Inrapporterad data kompletteras av data från publika källor, t.ex. pressmeddelande, och data från kommersiella databaser.

4.4.2 Identifiering av företag och imputering av organisationsnummer

I de data som *Invest Europe* levererar till SVCA saknas portföljbolagens organisationsnummer. Bolagen identifieras därför normalt sett via sitt bolagsnamn som SVCA sedan manuellt matchar med ett organisationsnummer. Detta förfarande kan vid behov även

⁹ *Invest Europe*, 2020-10-07

kompletteras och tydliggörs med information från publika källor såsom årsredovisningar. Från och med identifieringsarbetet som genomfördes 2020 har SVCA även möjlighet att spåra bolag via ytterligare ett identifikationsattribut som finns i data från Invest Europe. Detta har lett till en påtaglig ökning av andelen identifierade bolag. Den tidigare identifieringsmetoden gav knappt 50 procent identifierade portföljbolag för år 2018. Den modifierade metoden gav ett år senare drygt 85 procent identifierade portföljbolag för samma år. Ökningar av andelen identifierade portföljbolag vid de årliga uppdateringarna av detta dataset hos Tillväxtanalys har observerats även tidigare, då det inte förelåg någon omfattande identifieringsmetodsförändring, men de har inte varit så här omfattande.

4.4.3 Alla data uppdateras varje år

European Data Cooperative reviderar primärdata typiskt sett i upp till två år dvs 2019 års datainsamling reviderade även 2018 års data. På grund av detta händer det att uppgifterna i Tillväxtanalys årliga statistikrapporter skiljer sig åt mellan åren som de publicerats. Konkret innebär detta att mått A antar värde X år t vid publiceringsår p medan samma mått publiceringsår p+1 kan anta värde Y för år t på grund av en retroaktiv revidering. Exempel på orsaker till detta är att företags nationella hemvist inte alltid är klart definierad, bedömda kategoriseringar ändras eller att företag som tidigare inte kunnat identifieras med organisationsnummer efter något eller några år kan det. För att hantera detta har Tillväxtanalys från och med publiceringsår 2019 börjat uppdatera samtliga år för de data som används till denna rapport, istället för som tidigare, då endast de 3 senaste åren uppdaterades.

4.5 Bortfall

Troligen saknas data över investeringar gjorda av mindre aktörer. SVCA bedömer att sett till antalet investeringar så kan det inte uteslutas att ett icke obetydligt antal mindre investeringar saknas. SVCA gör dock bedömningen att sett till total volym av investeringar, så är underlaget nära nog komplett. SVCA gör alltså bedömningen att de eventuellt saknade VC-investeringarna som mindre betydelsefulla.

Källor

AIF-förvaltarutredningen (2012). *Förvaltare av alternativa investeringsfonder*. SOU 2012:67. Stockholm: Finansdepartementet. Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2012/10/sou-201267/>

Invest Europe, 2020-10-07. European Data Cooperative presentation. <https://investeurope.eu/research/about-research/data-collection/>

Nyman, M., Lundgren, J. & Rösiö, C.C. (2012). *Riskkapital: private equity- och venture capital-investeringar*. (2. uppl.) Stockholm: Norstedts Juridik.

Riksbanken (2005). *Finansiell stabilitet (2005:1)*. Avsnitt: Riskkapitalbolagen i Sverige (s. 55f). Tillgänglig: http://archive.riksbank.se/Pagefolders/19702/FS_2005_1_sve.pdf

Riksrevisionen (2014). *Statens insatser för riskkapitalförsörjning – i senaste laget*. RIR 2014:1. Tillgänglig: <https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2014/statens-insatser-for-riskkapitalforsorjning---i-senaste-laget.html>

Tillväxtanalys (2014). *Bättre statistik för bättre regional- och landsbygdsolitik*. Tillväxtanalys rapport 2014:04. Tillgänglig: <http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/rapport/rapportserien/2014-04-01-battre-statistik-for-en-battre-regional--och-landsbygdsolitik.html>

Tillväxtanalys (2016). *Perspektiv på kapitalförsörjning – en antologi om företagens finansiering och statens roll*. Tillväxtfakta 2016. Tillgänglig: <http://www.tillvaxtanalys.se/publikationer/tillvaxtfakta/tillvaxtfakta/2017-03-29-perspektiv-pa-kapitalforsorjning---en-antologi-om-foretagens-finansiering-och-statens-roll.html>

Tillväxtanalys har regeringens uppdrag att analysera och utvärdera statens insatser för att stärka Sveriges tillväxt och näringslivsutveckling. Genom vår kunskap bidrar vi till att effektivisera, ompröva och utveckla tillväxtpolitiken samt genomförandet av Agenda 2030.

I vårt arbete fokuserar vi särskilt på hur staten kan främja Sveriges innovationsförmåga, på investeringar som stärker innovationsförmågan och på landets förmåga till strukturomvandling. Dessa faktorer är avgörande för tillväxten i en öppen och kunskapsbaserad ekonomi som Sverige. Våra analyser och utvärderingar är framåtblickande och systemutvecklande. De är baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Sakkunniga medarbetare, unika databaser och utvecklade samarbeten på nationell och internationell nivå är viktiga tillgångar i vårt arbete. Genom en bred dialog blir vårt arbete relevant och förankras hos dem som berörs.

Tillväxtanalys finns i Östersund (huvudkontor) och Stockholm.

Den kunskap vi tar fram tillgängliggör vi på www.tillvaxtanalys.se. Anmäl dig gärna till vårt nyhetsbrev för att hålla dig uppdaterad om våra pågående och planerade kunskapsprojekt. Du kan även följa oss på Twitter, Facebook och LinkedIn.

Tillväxtanalys

Studentplan 3, 831 40 Östersund

Telefon: 010-447 44 00

E-post: info@tillvaxtanalys.se

Webb: www.tillvaxtanalys.se